
venjança catalana

Autor:

Data de publicació: 17-01-2023

Venjança Catalana

Tipus

esdeveniment

Data

1305-1307

Lloc

Imperi Romà d'Orient

Casus belli

Assassinat de Roger de Flor

Resultat

Victòria catalana i establiment de les repúbliques militars del Ducat d'Atenes i el Ducat de Neopàtria.

Bàndols

Companyia Catalana d'Orient

Imperi Romà d'Orient

Guerres de la Companyia Catalana d'Orient

La figura del català o el "monstre sanguinari" que persegueix les fantasies dels nens o omple el folklore de la cultura dels balcans.

La Venjança Catalana fou la guerra d'extermini i saqueig sistemàtic endegada per la Companyia Catalana d'Orient contra la població civil grega de l'Imperi Romà d'Orient entre els anys 1305 i 1307, en venjança i represàlia per l'assassinat a traïció de Roger de Flor i l'intent d'anihilació de la Companyia mentre aquesta es trobava acantonada a Gal·lípoli.

El terror provocat en la població civil grega se servà en el record popular. El tema de la Venjança Catalana fou reproduït en diverses obres de caràcter polític a fi d'estimular les accions bèl·liques catalanes, tal com succeí durant la Guerra Gran. A nivell literari, Antonio García Gutiérrez escrigué un drama, Venganza catalana (1864), que en mistificava el sentit i l'equiparava a les conquestes dels castellans a Sud-amèrica.

Els fets han tingut repercussions en el llenguatge actual. Mentre que en albanès katala significa 'monstre' i s'utilitza per a espantar els nens, en grec existeix una maledicció que desitja que «Així t'arribi la venjança catalana».

Contingut

Fets

Passat l'hivern del 1305 i abans de continuar la campanya per Anatòlia, Roger de Flor es va desplaçar a Adrianòpolis per acomiadar-se del fill de l'emperador, Miquel, sense adonar-se de la traïció que aquest estava tramant. Durant el sopar de comiat, un grup de grecs i alans van assassinar el cabdill almogàver i tota la seva escorta. Al mateix temps, almogàvers i comerciants catalans eren atacats per sorpresa arreu de l'imperi. Fins i tot, una ambaixada catalana que pretenia negociar la pau fou anihilada.

Des del seu quarter d'hivern a Gal·lípoli, el gruix de l'exèrcit almogàver va superar el setge inicial, i un cop assegurada la posició, sortiren comandats per Berenguer d'Entença a satisfer el seu afany de venjança.[1]

Aleshores començava la famosa Venjança Catalana. Passaren amb sang i foc per les viles i ciutats sense respectar vides ni béns i escampant el terror arreu. En el decurs d'aquesta campanya de venjança, fou pres i empresonat a Gènova en Berenguer d'Entença. Reunits altre cop a Gal·lípoli, i ja amb Bernat de Rocafort com a nou cabdill, els almogàvers decidiren plantar cara a l'exèrcit romà d'Orient.

Els almogàvers van enfonsar els seus vaixells al port (al crit famós de: «Cremem les nostres naus!») per evitar la temptació de fugir, i així resistiren el setge a què eren sotmesos. De cop, les tropes catalanes es llançaren sobre l'exèrcit romà d'Orient acampat als afores de la ciutat. El xoc fou brutal, però els almogàvers acabaren triomfant i derrotant els romans d'Orient. La folia venjativa dels almogàvers estengué el terror per tot l'imperi. El lloc on havien estat assaltats els ambaixadors catalans fou arrasat i cap home, dona, vell, nen, ni animal va ser deixat amb vida. La ira caigué també sobre els alans, còmplices en l'assassinat de Roger de Flor; molts d'ells, conscients del que els esperava, decidiren matar ells mateixos les seves pròpies dones i fills abans que caiguessin a mans dels catalans.[2]

«
-Mateu-los. A tots.[3]
»

En l'actualitat

La presència de la Companyia va deixar una empremta en el folklore i el llegendari popular de les diferents regions on passaren (àrea Balcànica i Grècia). Val a dir que part d'aquest substrat ha arribat fins a l'actualitat i que gran part d'aquest (si no tot), a causa de la devastació provocada pels almogàvers, és de caràcter negatiu.[4]

De la regió de Tràcia, ens arriba el famós refrany : "que la venjança dels catalans caigui damunt teu", tramès per Montcada.

A Bulgària, les expressions "Català" i "Fill català" signifiquen "home malvat, sense ànima, torturador". Aquesta mala fama arribà a transcendir els límits del folklore per a influir en poetes com Ivan M. Vazoz, qui en el poema Pirates, publicat per primer cop l'any 1915, cita els catalans al costat dels turcs com els majors opressors de la nació búlgara.

A Tessàlia, l'expressió «Ets un Català!» era proferida com a insult fins a finals del segle xx.

A Grècia:

A Atenes, els nens d'aquesta ciutat acompanyaven el seu joc amb la següent cançó insultant:

"Franc, vareg,
"pitsi" català,
et rentes, et pentines,
i amb merda t'empastifes"

A la regió de Parnàs, es recollí el refrany : "Vaig fugir dels turcs per caure en mans dels catalans".

A l'illa d'Eubea, se sap que en la primera meitat del segle xx la paraula "català" era proferida a la regió de Kàristos com a insult, i es té documentada la utilització d'una forma aberrant d'aquest mot com a renom sarcàstic:

"Catalós. Renom d'un camperol desvagat del poble de Pírgos, a la regió de Kàristos(...). A vegades es donà a aquells a qui es vol insultar"

A Hipati (Patres, capital del Ducat de Neopàtria) encara hi són presents moltes maledicències, llegendes i cançons.

Quant a toponímia al proper poble de Milees, hi ha un rierol que porta per nom Català.Refranys i dites:"Que et vegi sota l'espasa d'un català"."El grec es rentava i el català s'emmerdava", en referència a la brutor dels catalans (tret que és força emprat, en tota Grècia, per descriure els catalans).En referència a la irreverència dels catalans vers la religió, hi trobem diferents exemples:"El català menja carn fins i tot en Divendres Sant","Dejuna com el català", per referir-se a qui no dejuna.En el cançoner popular, també hi són presents diferents exemples:A la balada popular La maledicció de l'abandonada, entre les calamitats que desitja la protagonista a qui l'ha abandonada, hi apareixen els versos següents:"Que caiguis sota espases franques i en mans de catalans, que et lliguin les mans amb unes manilles i t'estrenyin el coll amb un garrot".Cançó de bressol cantada fins fa poc a Hipati:"Surt el sol per Arta
i il·lumina tota Patres.
Senyor sol i rei,
dona'm força i coratge
per cenyir-mes set espases

i lluitar contra els francs,
contra els francs i els varegs,
contra els gossos catalans.

Gos català,
no dejunes el divendres,
ni dejunes el dissabte,
quan Crist és a la tomba.

Els fills de la Romània
són com lleons en el seu cor,
són com lleons, són com falcons,
són com els dofins del mar".

Així mateix, a la regió de Mani, al sud de Lacònia, es conserva un record admiratiu dels almogàvers i el mot català fou utilitzat a vegades com a nom propi; com a exemple, al poble de Piondes (Làguia) existia fins fa ben poc una família amb el cognom "Català". A la regió peloponèsia de l'Argòlide, "catalana" era el pitjor insult que es podia dir a una dona, com es posa de manifest en l'expressió "Ah, catalana, mil torts m'has fet".

A l'actual Albània:

El mot «català» (en albanès katallan) significa «home lleig i dolent». Així mateix per «català» (katallan) es designa, en el folklore albanès, un monstre amb un sol ull, que recorda en molts aspectes el ciclop Polifem. Aquest ciclop apareix representat com un ferrer salvatge que s'alimenta de carn humana, sense genolls, per la qual cosa no es pot ajupir, i amb cames llargues com pals de vaixell. A ell, s'hi enfronta un jove heroi anomenat Dedaliya, que el venç amb ajut de la seva astúcia. Aquesta tradició, en diferents versions, s'anomena normalment amb el títol de Dedalia dhe Katallani (Dedalia i el Català).

Bibliografia

«la Venjança Catalana». Gran Enciclopèdia Catalana. Barcelona: Grup Enciclopèdia Catalana.
Katallani Llibre en albanès amb històries per a nens sobre "els catalans" [5]

Referències

- ? [enllaç sense format] <http://llenguaprimerescolaindustrial.blogspot.com.es/2010/12/deskarats-venjanca-catalana.html>
- ? [enllaç sense format] <http://www.laketania.com/fets/almogavers/>
- ? [enllaç sense format] <http://relatsencatala.cat/relat/venjanca-catalana/360108>
- ? El record dels Catalans en la tradició popular, històrica i literària de Grècia, Antonio Rubió y Lluch; Eusebi Ayensa; Curial Edicions Catalanes; Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2001
- ? Buçpapaj, Flamur. Katallani (en albanès), 03.03.2011, p. 67. ISBN 9789995689179.

Bases d'informació

GEC (1)

@BroskiYoan

??Hilo??Lista de países en Los Balcanes donde "catalán" se usa como insulto.

8:03 p. m. · 14 ene. 2023

.

348,1 mil

Reproducciones

333

Retweets

149

Tweets citados

1.558

Me gusta

??????

@BroskiYoan

.

14 ene.

En respuesta a

@BroskiYoan

1. BULGARIA

De la región de Tracia nos llega el refrán: que la venganza de los catalanes caiga sobre ti. En Bulgaria las expresiones "Catalán" e "Hijo catalán" significan "hombre malvado, sin alma, torturador".

??????

@BroskiYoan

.

14 ene.

Esta mala fama llegó a trascender los límites del folclore para influir en poetas, como Ivan M. Vazov, que en el poema Piratas, publicado por primera vez en 1915, cita a los catalanes junto a los turcos como los mayores opresores de la nación búlgara.

??????

@BroskiYoan

.

14 ene.

2. GRECIA

En Atenas los niños de dicha ciudad acompañaban su juego con la siguiente canción insultante:

"Francos, varegos,

"pechos" catalán,

te lavas, te peinan,

y con mierda te rebozas".

??????

@BroskiYoan

.

14 ene.

En la región de Parnaso se recogió el refrán: "huir de los turcos para caer en los catalanes".

En la isla de Eubea se sabe que en la primera mitad del siglo XX la palabra "catalán" era proferida en la región de Káristos como insulto y se tiene

??????

@BroskiYoan

.

14 ene.

documentada la utilización de una forma aberrante de esta palabra como renombre sarcástico:

"Cataloi. Mote de un campesino desocupado del pueblo de Pírgos, en la región de Káristos (...) A veces se da a aquellos a quienes se quiere insultar".

??????

@BroskiYoan

.

14 ene.

En Hipatia (Patras, capital del Ducado de Neopatria) todavía están presentes muchas maledicencias, leyendas y canciones.

Acerca de la toponimia en el cercano pueblo de Miles hay un arroyo que lleva por nombre Catalán.

Refranes y dichos:

"Que te vea bajo la espada de un catalán"

15 ene.

En respuesta a

@BroskiYoan

No saps la història de la matança de catalans i la vengança catalana dels almogàvers del s XIII? Cal situar-ho tot en el seu context, sobretot, veuràs que espanya no existia

Apu

@pv_ton

.

15 ene.

En respuesta a

@BroskiYoan

PERO NO ERAN ARAGONESES?

Maxrameu Banejat

@MaxBanejat

.

16 ene.

En respuesta a

@BroskiYoan

Es SAN JORGE

Pere Camps #meh

@Petrechamps

.

15 ene.

En respuesta a

@BroskiYoan

Joder macho. Eres extremadamente inortado.

Lluís

@Lluis_r_s

.

16 ene.

En respuesta a

@BroskiYoan

Me estas contando que hubo catalanes que arrasaron toda una región en venganza por el asesinato a traición de su líder? Sí así fué.

Pol

@pgasto8

.

15 ene.

En respuesta a

@BroskiYoan

Hilo de países donde eres subnormal:

- Todos

Fin de hilo

Seguido por algunos twitteros que tú sigues

Adalberth

@reygodo

.

15 ene.

En respuesta a

@BroskiYoan

Españolistas: Catalunya no existía, fue Aragón, los catalanes se han inventado la historia!!! ??????

Also españolistas: En los Balcanes y Grecia todavía recuerdan la crueldad de los conquistadores catalanes, son maléficos! ??????